

K PLÁNOVÁNÍ A ORGANIZACI PALEBNÉHO NIČENÍ VE VŠEVOJSKOVÉM ŠTÁBU

V soudobé útočné nebo obranné operaci (boji) vedené s použitím pouze konvenčních prostředků je palebné ničení nepřítele rozhodujícím faktorem k dosažení úspěchu v operaci (boji) nebo při plnění operačního (bojového) úkolu. Bojový řád pozemního vojska (Všeob-R-1, část 1) uvádí, že základním způsobem vedení boje za použití pouze konvenčních prostředků je postupné drcení nepřátelských uskupení, přičemž důležitý význam bude mít palebné ničení bezprostředně protistojícího nepřátelského uskupení a současné ničení jeho záloh a důležitých objektů do hloubky sestavy. Tyto požadavky jsou vyvolány potřebou způsobit nepříteli takové ztráty, jimiž se dosáhne převahy nebo výrazného oslabení jeho úderného uskupení.

Palebné ničení nepřítele za útoku i v obranném boji je definováno v Bojovém řádu pozemního vojska (Všeob-R-1, část 1 v článku 108 a 353). Společným znakem palebného ničení v obou druzích boje je jeho komplexnost, sladěnost a účast prostředků různých druhů vojsk a speciálních vojsk.

Plánování a organizace palebného ničení se uskutečňuje na základě rozhodnutí velitele. V zámyslu jsou stanoveny všechny potřebné podklady pro plánování palebného ničení z hlediska možností vlastních vojsk. Především rozmach operace, a to její hloubka, šířka, trvání a střední tempo. Je zároveň určen směr hlavního a dalších úderů, složení úderných uskupení a jejich

posílení, jsou stanoveny úkoly pro palebné ničení, které jsou vedené nadřízeným. Velitel při stanovení operačně taktického stupně palebného ničení nepřítele, který je součástí rozhodnutí, bere v úvahu i požadované ukazatele operace, možnosti vlastních prostředků palebného ničení v jednotných výpočtových zbraních i v hodnotách jednotných výpočtových nábojů, přípustné ztráty vlastních vojsk, pravděpodobnost dosažení cíle operace, nebo operačních úkolů.

Na stupni front (armáda) se uskutečňuje všeobecné a přímé plánování palebného ničení. To představuje výpočet a určení operačně taktického stupně palebného ničení nepřátelského uskupení v operaci nebo při plnění operačního úkolu s propočtem pravděpodobných ztrát nepřítele a vlastních vojsk, spotřeby raket a munice a pravděpodobnosti dosažení úspěchu v operaci (v operačním úkole). Přímé plánování spočívá v plánování a řízení štábem toho stupně, jehož operační úkol je plněn.

U divize se podle rozhodnutí velitele uskutečňuje konkrétní a podrobné plánování palebného ničení. Představuje určení úkolů, pořadí a strukturu jejich plnění prostředky palebného ničení, výpočet spotřeby raket a munice, účinnost palebného ničení nepřátelského uskupení i jednotlivých důležitých objektů a cílů.

V operačních štábech uskutečňuje plánování palebného ničení skupina plánování a řízení jaderného a palebného ničení za řízení náčelníka štábu frontu (armády), na základě podkladů a v součinnosti se štáby druhů vojsk a speciálních vojsk. U divize uskutečňuje plánování palebného ničení skupina pro plánování jaderného a palebného ničení, kterou řídí náčelník štábu divize. Podobné plánování dělá štáb raketového vojska a dělostřeleckého vojska, dělostřeleckých skupin a skupiny bojového velení letectva.

Základní činnosti při plánování palebného ničení musí být v jednotlivých štábech stejné. V závislosti na přijaté metodice, zvyklostech práce štábu, míře využití výpočetní techniky a formalizované dokumentace se mohou lišit metodické postupy prací při tvorbě podkladů pro plánování palebného ničení.

V útočné operaci lze předpokládat podíl jednotlivých vykonavatelů palebného ničení takto:

- raketové vojsko 3 až 5 %,
- dělostřelectvo ze zakrytých palebných postavení 30 až 35 %,
- motostřelecké a tankové jednotky 10 až 15 %,
- protitankové prostředky 10 až 15 %,
- letectvo 20 až 25 %,
- ženijní vojsko 3 až 5 %;

v obranné operaci:

- raketové vojsko 2 až 3 %,
- dělostřelectvo za zakrytých palebných postavení 25 až 30 %,
- motostřelecké a tankové jednotky 40 až 45 %,
- protitankové prostředky (dělostřelectva) 10 až 15 %,
- letectvo 15 až 20 %,
- ženijní vojsko 3 až 5 %.

S ohledem na rozsah plněných úkolů a účast při palebném ničení nepřítele je raketové vojsko a dělostřelectvo jedním z hlavních, ale ne jediným vykonavatelem palebného ničení.

Proto je významný podíl velitele (náčelníka) a štábu raketového vojska při přípravě podkladů pro rozhodnutí velitele k přípravě a vedení palebného ničení.

Možný obsah činností velitele a štábu raketového vojska a dělostřelectva je následující:

1. Při zpracování podkladů a informací veliteli k jeho činnosti při ujasnění úkolu, zhodnocení situace a stanovení zámyslu operace (boje) velitel a štáb RVD mu do obdržení nařízení připravují:

- počty a rozdělení raketového vojska a dělostřelectva (v jednotných výpočtových zbraních — Jvz),
- počty raket a munice (v jednotných výpočtových nábojích — Jvn),
- informace o stavu zabezpečení, rozložení a pohotovosti raket, výši munice a jejího rozložení u vojsk,
- palebné možnosti raketového vojska a dělostřelectva, lhůty pohotovosti.

2. V průběhu ujasnění úkolu, zhodnocení situace a při tvorbě zámyslu musí být velitel (náčelník) raketového vojska a dělostřelectva připraven informovat nadřízeného velitele o těchto skutečnostech:

- bojové sestavě raketového vojska a dělostřelectva, rozdělení a uskupení dělostřelectva, zabezpečení a lhůtách pohotovosti svazků a útvarů raketového vojska a dělostřelectva,
- úkolech plněných nadřízeným ve prospěch vlastních vojsk,
- kde jsou prostory a jaké jsou lhůty pro předání posílových prostředků a jejich rozdělení,
- možnostech raketového vojska a dělostřelectva při palebném ničení nepřítele,
- počtu přidělených raket s konvenční náplní, municí a o lhůtách přísunu munice a raket.

V průběhu činnosti si dále velitel (náčelník) raketového vojska a dělostřelectva musí sám ujasnit:

- úkol frontu (armády),
- zámysl operace (boje),
- směry (prostory) soustředěného úsilí a úkoly vojsk,
- strukturu palebného ničení nepřítele při plnění hlavních operačních (bojových) úkolů, stupeň palebného ničení nepřítele při plnění prvního úkolu a v operaci celkem.

Uvedené údaje se připravují ve štábu raketového vojska a dělostřelectva a slouží jako důležitý podklad pro činnost skupiny plánování a řízení jaderného a palebného ničení. Tato skupina je trvalou součástí organizace štábu a může mít toto složení:

- po jednom až dvou důstojnících operační, zpravodajské správy (oddělení) a správy (oddělení) RVD,

— po jednom důstojníkovi správy (oddělení) REB, štábu letectva a spojovacího vojska,

— k práci ve skupině mohou být přibráni ještě další důstojníci ze správy (oddělení) ženijního, chemického vojska atd.

Skupina je podřízena náčelníkovi štábu frontu (armády). Pracuje v rámci operační správy (oddělení) a při plnění hlavních úkolů (např. uskutečnění 1. jaderného úderu frontu, hromadného palebného úderu na nepřátelské objekty 1. pořadí, palebného ničení v obdobích plnění hlavních operačních úkolů atd.). Je obsazována veliteli — náčelníky druhů vojsk a speciálních vojsk, řídí ji osobně velitel a je součástí střediska bojového velení.

Při práci ve skupině plánování a řízení jaderného a palebného ničení se velitel (náčelník) RVD a důstojníci štábu raketového vojska a dělostřelectva podílejí na rozdělení celkového objemu palebných úkolů mezi vykonavatele palebného ničení. Rozdělují plnění úkolů po obdobích nebo úkolech palebného ničení, na dny operace (boje), mezi armádami a divizemi. Pro palebné ničení v prvním operačním úkolu stanoví období, popřípadě úkoly palebného ničení podle charakteru operačního úkolu a druhů bojové činnosti. Dále upřesňují účast raketového vojska a dělostřelectva při hromadném palebném úderu na nepřátelské objekty 1. pořadí a jejich účast ve vzdušné nebo protivzdušné operaci. Na základě vykonaných propočtů a kalkulací také navrhnou stupeň palebného ničení nepřítele a podíl jednotlivých vykonavatelů na něm. Podle počtu dělostřelectva určeného k plnění úkolů počítají hustotu dělostřelectva v jednotlivých výpočtových zbraních (Jvz) na kilometr fronty.

Limitujícím pro stanovení operačně taktického stupně palebného ničení nepřítele v operaci (boji) je množství a povolená spotřeba raket a munice.

Návrh na její rozdělení je nedílnou součástí práce skupiny plánování a řízení jaderného a palebného ničení. V úzké spolupráci s ostatními příslušníky skupiny organizují součinnost raketového vojska a dělostřelectva při palebném ničení a jeho všestranném zabezpečení. K práci skupiny patří i plánování manévru raketového vojska a dělostřelectva a jeho přeskupení v průběhu operace (boje) podle potřeb plnění úkolů.

Základní operační úkoly v útočné operaci frontu (armády) mají strukturu plnění úkolů palebného ničení stanovenou s ohledem na podmínky, za kterých je operační úkol plněn.

K základním operačním úkolům v útočné operaci frontu (armády) patří:

- přechod vojsk frontu do útoku,
- průlom důležitých obranných pásem (čar),
- zasazení druhého sledu a operační manévrovací skupiny,
- odrazení protiúderu velkého operačního uskupení nepřítele,
- násilný přechod vodní překážky.

Zvláštní místo má, právě s ohledem na palebné ničení a jeho komplexní pojetí, účast při úderu na nepřátelské objekty prvního pořadí a při vzdušné operaci.

V obranné operaci frontu (armády) jsou plněny tyto hlavní operační úkoly, při nichž se vede palebné ničení k:

- překrytí státní hranice,

- udržení obranného pásma (armádních a frontových obranných pásem),
- protiúderu.

Opět se zvláštnostmi se uskutečňuje palebné ničení nepřítele při protipřípravě a vedení úderu na nepřátelské objekty prvního pořadí.

Štáb raketového vojska a dělostřelectva nezůstává při plánování palebného ničení stranou. Přípravuje a předkládá zdůvodněné propočty a návrhy pro práci skupiny pro plánování a řízení jaderného a palebného ničení. Především uskupení dělostřelectva, propočet možností raketového vojska a dělostřelectva vzhledem k počtům prostředků a předpokládané spotřebě munice, upřesnění objektů pro ničení úderu raketového vojska, návrh na rozdělení raket s konvenční náplní a dělostřelecké munice na úkoly operace, současně na první den boje. Dále se podílí na rozpracování návrhu struktury palebného ničení nepřítele raketovým vojskem a dělostřelectvem při plnění operačních úkolů podle jednotné struktury palebného ničení. Konkrétně rozpracovává podklady pro palebné ničení v prvním operačním úkolu.

Na základě těchto propočtů a návrhů bude řešit velitel RVD ve skupině pro plánování a řízení jaderného a palebného ničení v součinnosti s ostatními funkcionáři konkrétně otázky související s účastí raketového vojska a dělostřelectva při palebném ničení nepřítele v prvním operačním úkolu. Při útoku musí být stanoveny délky, počet období palebného ničení, doba trvání a struktura palebných přepadů, úderu letectvem a raketovým vojskem. V obraně se navrhuje vedení protipřípravy, její pásmo, doba trvání, účast prostředků palebného ničení při protipřípravě a doba uskutečnění protipřípravy.

V konkretizačním palebném ničení štábem RVD armády se dále upřesňuje rozdělení raket k vedení raketových úderů, určí se přesně spotřeba munice na plnění jednotlivých palebných úkolů a celkem na den boje pro armádní dělostřeleckou (raketometnou) skupinu a dělostřelectvo divizí.

Výsledky operačně taktických propočtů, plánování a organizace opatření k palebnému ničení jsou zahrnuty v rozhodnutí velitele, kde uvádí:

V rozhodnutí pro operaci:

- složení uskupení nepřítele, které je ničeno,
- hlavní operační úkoly, při kterých se plánuje palebné ničení centralizovaně,
- posoupnost a stupeň palebného ničení nepřítele na směru hlavního úderu (v prostoru soustředěného úsilí obrany) a na dalších směrech,
- rozdělení raket, munice a letového úsilí na úkoly operace.

V rozhodnutí pro splnění operačního úkolu:

- složení uskupení nepřítele, které je ničeno,
- stupeň palebného ničení nepřítele,
- síly a prostředky palebného ničení a jejich hustoty v Jvz na kilometr fronty,
- způsob a strukturu palebného ničení,
- základní ukazatele operačního úkolu (např. šířka úseku průlomu, tempo útoku, hloubka úkolu, způsob útoku, vzdálenost výchozích prostorů od předního okraje atd.),
- spotřebu raket, munice, letové úsilí (vše přepočteno na Jvn).

Základní dokumenty pro palebné ničení ve štábech operačních stupňů je **Plán komplexního palebného ničení**, zpracovaný na mapě měřítka 1:100 000 spolu s grafikonem komplexního palebného ničení.

Druhým dokumentem je **Plán ničení cílů 1. pořadí**, zpracovaný na mapě 1:500 000 s legendou a grafikonem 1. hromadného palebného úderu.

Podrobný obsah obou dokumentů je uveden v pomůcce Pom-520-OS.

Ve štábech svazků je základním dokumentem Plán palebného ničení nepřítele, podle Bojového řádu ČSLA, čl. 60. Je potřebné tento dokument rozpracovat na mapě měřítka 1:50 000, kde musí být graficky rozpracováno uskupení vlastních prostředků palebného ničení a jejich časový a prostorový manévry, podrobně rozkresleny cíle a objekty nepřítele, které je plánováno ničit. Součástí by měl být grafikon palebného ničení, který vyjadřuje podíl jednotlivých vykonavatelů palebného ničení a především odráží komplexní pojetí palebného ničení.

Přesto, že se palebné ničení stává rozhodujícím faktorem k dosažení úspěchu v podmínkách vedení operace (boje) za použití pouze konvenčních zbraní, není vždy plánování, důslednému sladění a dosažení komplexnosti v jeho působení věnována dostatečná pozornost. Kvalita a hodnověrnost zjištěných a vypočítaných podkladů pro palebné ničení je přímo úměrná znalostem práce operačně taktických propočtů, schopnostem uskutečňovat metodicky správné zhodnocení výchozích podkladů, připravovat návrhy na optimální využití prostředků palebného ničení.



Zkušenosti z taktických a velitelsko-štábních cvičení svědčí i o nezbytnosti širšího ovládnutí výpočetní techniky ve štábech v rozsahu potřebném pro tvorbu podkladů plánu palebného ničení. Nezřídka se dosud stává, že propočet je nahrazován kvalifikovaným odhadem, který není všestranně zdůvodněn a nemůže být ani optimální. Problematickým je i proces konkretizace a detailního plánování, které vychází z takto stanovených údajů.